

Κυρίες και κύριοι Υπουργοί,
Υψηλοί προσκεκλημένοι,
κύριε Πρόεδρε του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών,
Αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι,
Κυρίες και κύριοι,

Σήμερα δεν υπογράφουμε απλώς ένα Μνημόνιο Συνεργασίας. Σήμερα κάνουμε ένα ακόμη βήμα για να τοποθετήσουμε την Ελλάδα στον χάρτη των χωρών που επενδύουν στρατηγικά στη γνώση, στην έρευνα και στις τεχνολογίες του μέλλοντος.

Η συνεργασία του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου με το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών ενώνει δύο ιστορικούς δημόσιους θεσμούς της χώρας. Η σημερινή συνεργασία δεν αφορά μόνο σε δύο ιδρύματα. Αφορά στη διαμόρφωση μιας εθνικής υποδομής γνώσης στον τομέα του Διαστήματος. Μιας υποδομής που θα συνδέει εκπαίδευση, έρευνα, καινοτομία και διεθνείς συνεργασίες σε ένα ενιαίο οικοσύστημα ανάπτυξης.

Το μεγαλύτερο και πιο θεματικό Πανεπιστήμιο της Ελλάδας και το αρχαιότερο ερευνητικό Ίδρυμά της συναντώνται με κοινό στόχο να δημιουργήσουν νέες δυνατότητες για την επιστήμη, την εκπαίδευση, την καινοτομία και τη διεθνή παρουσία της χώρας.

Οι δύο φορείς διαθέτουν υψηλού επιπέδου ανθρώπινο δυναμικό, ισχυρές υποδομές και σημαντική διεθνή παρουσία. Τα τελευταία χρόνια, έχουν αναπτύξει στενή συνεργασία μέσα από έργα της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Διαστήματος και άλλων διεθνών Οργανισμών, σε τομείς αιχμής όπως οι διαστημικές τεχνολογίες, η επιτήρηση του εγγύς διαστήματος και οι ασφαλείς δορυφορικές επικοινωνίες με οπτικές τεχνολογίες, η δορυφορική παρατήρηση της Γης στην κλιματική αλλαγή, στην περιβαλλοντική παρακολούθηση και στην ανάπτυξη εφαρμογών που μπορούν να υποστηρίξουν την πολιτική προστασία και τη βιώσιμη ανάπτυξη της χώρας. Αυτοί είναι και οι στόχοι της επισημοποίησης της συνεργασίας μας.

Η εποχή μας απαιτεί νέες συμμαχίες. Απαιτεί τη σύνδεση της εκπαίδευσης με την έρευνα, της έρευνας με την τεχνολογία και της τεχνολογίας με την παραγωγή και την κοινωνία. Το Διάστημα δεν αποτελεί πλέον ένα πεδίο που αφορά αποκλειστικά την επιστημονική περιέργεια. Αποτελεί στρατηγική προτεραιότητα για την οικονομία, την ασφάλεια, την πολιτική προστασία, τις τηλεπικοινωνίες, την παρακολούθηση του περιβάλλοντος, τη διαχείριση φυσικών καταστροφών και την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης. Οι τεχνολογίες που αναπτύσσονται για το Διάστημα επιστρέφουν καθημερινά στη ζωή των πολιτών. Και γι' αυτό η επένδυση στο Διάστημα είναι επένδυση στην ίδια την κοινωνία.

Τα τελευταία χρόνια το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο και το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών έχουν ήδη συνεργαστεί επιτυχώς σε δράσεις της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Διαστήματος και σε διεθνή ερευνητικά προγράμματα υψηλής προστιθέμενης αξίας. Σήμερα, όμως, επιδιώκουμε κάτι ακόμη πιο φιλόδοξο. Επιθυμούμε να δημιουργήσουμε ένα νέο εκπαιδευτικό και ερευνητικό οικοσύστημα γύρω από τις διαστημικές επιστήμες και τεχνολογίες. Ένα οικοσύστημα που θα προσελκύει φοιτητές, ερευνητές και συνεργασίες από ολόκληρη την Ευρώπη και την ευρύτερη περιοχή.

Ήδη το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο είναι στην επεξεργασία για τη δημιουργία ενός διεθνούς προπτυχιακού προγράμματος σπουδών στον τομέα του Aerospace σε συνεργασία με Αμερικανικό Πανεπιστήμιο, ενός προγράμματος που θα συνδέσει σε προπτυχιακό επίπεδο την εκπαίδευση και την έρευνα για το Διάστημα μεταξύ δύο ηπείρων.

Το Αριστοτέλειο διαθέτει ήδη μια σημαντική και πολυδιάστατη παρουσία στον τομέα του Διαστήματος και των διαστημικών τεχνολογιών. Με το Αστεροσκοπείο του, με τον Αστρονομικό Σταθμό του στον Χολομώντα Χαλκιδικής, με πρωτοποριακές φοιτητικές και ερευνητικές ομάδες που αναπτύσσουν νανοδορυφόρους, με τον PeakSat για οπτικές δορυφορικές επικοινωνίες και τον AcubeSAT, μια καινοτόμο διαστημική αποστολή βιολογικού εργαστηρίου σε τροχιά, με τη συμμετοχή Καθηγητών και

Καθηγητριών του στις ευρωπαϊκές αποστολές πλανητικής άμυνας Hera και RAMSES, καθώς και με το πρόγραμμα Sat4Forest που αξιοποιεί τη δορυφορική τηλεπισκόπηση για την προστασία και τη βιώσιμη διαχείριση των ελληνικών δασικών οικοσυστημάτων.

Με τη δραστηριότητα αυτή το Πανεπιστήμιό μας αποδεικνύει έμπρακτα ότι η ενασχόλησή του με το Διάστημα δεν αποτελεί μια μελλοντική φιλοδοξία, αλλά μια ήδη διαμορφωμένη πραγματικότητα. Η συμμετοχή μας σε πλήθος δράσεων και προγραμμάτων της ESA, της NASA και άλλων διεθνών Οργανισμών επιβεβαιώνει ότι το Αριστοτέλειο αποτελεί σήμερα έναν από τους πλέον δραστήριους ακαδημαϊκούς φορείς της χώρας στον ταχέως αναπτυσσόμενο τομέα της διαστημικής έρευνας και τεχνολογίας.

Με αφετηρία αυτό το ισχυρό υπόβαθρο, εργαζόμαστε από κοινού με το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών για την ανάπτυξη ενός διεθνούς μεταπτυχιακού προγράμματος στις Διαστημικές Τεχνολογίες και τις εφαρμογές τους. Ενός προγράμματος που φιλοδοξούμε να αποτελέσει σημείο αναφοράς για ολόκληρη τη Νοτιοανατολική Ευρώπη.

Στο πλαίσιο αυτό, η συνεργασία με το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών αποκτά ακόμη μεγαλύτερη προοπτική, καθώς με τις συμπληρωματικές μας πρωτοβουλίες το momentum αυτό δημιουργεί μια μοναδική ευκαιρία. Μια ευκαιρία ώστε η Ελλάδα να εξελιχθεί σε εκπαιδευτικό και ερευνητικό κόμβο για το Space Sector. Αν πετύχουμε τον στόχο μας, η χώρα μας θα διαθέτει για πρώτη φορά μια ολοκληρωμένη ακαδημαϊκή διαδρομή στον τομέα του Διαστήματος: από το προπτυχιακό επίπεδο μέχρι το μεταπτυχιακό, τη διδακτορική έρευνα, τη συνολική δυνατότητα κοινών ερευνητικών πρωτοβουλιών και ερευνητικών υποδομών, τη διεκδίκηση ανταγωνιστικών ευρωπαϊκών χρηματοδοτήσεων, τη συνολική αναβάθμιση της θέσης της χώρας στον ευρωπαϊκό και διεθνή ερευνητικό χάρτη και τη συμμετοχή σε διεθνείς αποστολές.

Με άλλα λόγια, μπορούμε να δημιουργήσουμε με κοινές δυνάμεις στην Ελλάδα ένα οικοσύστημα που θα συνδέει την ευρωπαϊκή και την αμερικανική διαστημική τεχνολογία, ένα περιβάλλον στη Νοτιοανατολική Ευρώπη όπου η νέα γενιά επιστημόνων θα εκπαιδεύεται, θα ερευνά και θα καινοτομεί χωρίς να χρειάζεται να αναζητήσει το μέλλον της αλλού.

Αυτό είναι ίσως το σημαντικότερο μήνυμα της σημερινής ημέρας. Ότι η Ελλάδα μπορεί να είναι παραγωγός γνώσης και όχι απλώς καταναλωτής της. Ότι μπορεί να πρωταγωνιστεί σε τομείς υψηλής τεχνολογίας και ότι τα δημόσια Πανεπιστήμια και τα δημόσια Ερευνητικά Κέντρα μπορούν, όταν συνεργάζονται στρατηγικά, να παράγουν εθνικό κεφάλαιο.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον Πρόεδρο του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών, κ. Σπυρίδωνα Βασιλάκο, για το κοινό όραμα και την εξαιρετική συνεργασία. Ευχαριστώ, επίσης, όλες και όλους τους συναδέλφους και τα στελέχη των δύο Ιδρυμάτων που εργάστηκαν για να φτάσουμε στη σημερινή ημέρα.

Στην Ελλάδα του 2026 δε συζητούμε πλέον αν μπορούμε να συμμετέχουμε στις μεγάλες τεχνολογικές εξελίξεις του κόσμου. Συζητούμε πώς θα πρωταγωνιστήσουμε σε αυτές. Από τον Αριστοτέλη που δίδαξε την παρατήρηση και την αναζήτηση της γνώσης, περνάμε σε μια νέα εποχή όπου η χώρα μας διεκδικεί ενεργό ρόλο στην εξερεύνηση του μέλλοντος. Και το μέλλον αυτό βρίσκεται πλέον και στο Διάστημα.

Το Μνημόνιο, λοιπόν, που υπογράφουμε σήμερα δεν αποτελεί το τέλος μιας προσπάθειας, αλλά την αφετηρία μιας νέας κοινής διαδρομής. Μιας διαδρομής που κοιτάζει ψηλά. Κυριολεκτικά και συμβολικά.

Σας ευχαριστώ.